

# L'ACTOR LUCAS BILBO

ÀNGEL BURGAS



edebé

periscopi

**L'ACTOR  
LUCAS BILBO**

ÀNGEL BURGAS

**L'ACTOR  
LUCAS BILBO**



**edebé**

© Àngel Burgas, 2017

© Ed. Cat.: Edebé, 2017

Passeig de Sant Joan Bosco, 62

08017 Barcelona

www.edebe.com

Atenció al client: 902 44 44 41

contacta@edebe.net

*Directora de Publicacions:* Reina Duarte

*Editora de Literatura Juvenil:* Elena Valencia

*Disseny de col·lecció:* BOOK & LOOK

*Fotografia de coberta:* Shutterstock

1a edició, març 2017

ISBN: 978-84-683-3129-4

Dipòsit legal: B. 1949-2017

Imprès a Espanya

Printed in Spain

EGS - Rosari, 2 - Barcelona

*Per a T. L., pel seu valor i coratge  
a l'hora de preparar una capsa*

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

**L'ACTOR LUCAS BILBO**

La primera vegada que Lucas Bilbo va trepitjar un escenari ho va fer vestit d'arbre. La seva mare havia fet servir un metre de roba d'escuma de tapisser; l'havia ruixat amb un esprai de pintura verda i hi havia enganxat cercles de cartolina de color marró per simular les rugositats de l'escorça. El dia anterior a la funció, la dona es va dedicar a cargolar la roba fins que va convertir-la en un cilindre dins del qual cabia el cosset esprimatxat d'en Lucas. El cilindre-tronc el cobria des del pit fins als turmells i li resultava enormement difícil caminar: de fet, amb la disfressa posada, només podia avançar fent passetes molt curtes, com quan corria de puntetes.

—No t'amoïnis —l'havia tranquil·litzat la mare—. Jo seré amb tu darrere l'escenari i t'ajudaré a vestir-te abans de sortir.

Als peus, s'hi calçaria unes vambes velles que la mare també havia pintat amb l'esprai verd i, al cos, hi duria una samarreta marró de màniga llarga (l'única peça que la mare havia comprat per a l'ocasió i, per tant, l'únic element no reciclat del conjunt). Per completar la disfressa, agafaria a cada mà una branqueta natural ben florida i al cap, per indicació de la professora de teatre,

ell i tota la resta de nens i nenes que feien d'arbres s'hi van encastar una perruca rinxolada de color verd que la mateixa professora havia comprat en un basar de xinesos.

A la tercera escena de l'espectacle, els llums de l'escenari es fonien en negre i tot quedava fosc. Era aleshores quan els nens i les nenes arbre sortien de darrere les cortines i es col·locaven en posició. En Lucas recorda que eren cinc. El públic no veia com corrien ridículament de puntetes fins a la marca que la professora havia enganxat a terra amb cinta aïllant fosforescent i, quan els llums tornaven a obrir-se, ells ja movien els braços amb les branquetes sense bellugar el tors.

Evidentment, el primer personatge que va interpretar en Lucas no tenia text. Un arbre no parla, si més no a la funció que van representar al teatre de l'escola. Tot el que havia de fer era moure els bracets enlaire, com si saludés. No havia de parlar ni fer cap soroll amb la boca. Ell va respectar escrupolosament les indicacions. Qui no ho va fer va ser l'arbre del costat, en Lluís Leirado. Durant l'escena dels arbres, en Lucas va sentir com en Lluís badallava (tres vegades), es tirava un pet (dues vegades) i deixava anar un rot (un de sol, però tan audible que els espectadors de les primeres fileres van riure).

De fons sonava una peça de música clàssica que anava baixant de volum quan els actors amb text començaven els seus diàlegs. Aquell dia en Lucas va envejar els actors amb text, un dels quals, la Sònia, era amiga seva. De fet, havia estat idea de la Sònia que en Lucas s'apuntés a les classes extraescolars de teatre que organitzava l'escola.

—Potser no et donaran un paper important, però per alguna cosa es comença—l'havia advertit la nena.

No, un paper important no li van donar, això estava clar. Un arbre enmig d'un grup de cinc arbres en una única escena en la qual els arbres no parlaven no era un paper important. El seu minut de glòria, per dir-ho d'alguna manera, començava quan un dels actors amb text s'amagava darrere seu. La professora podia haver escollit un arbre qualsevol perquè aquell actor es camuflés al darrere, però va triar en Lucas. L'arbre Lucas. Els espectadors s'hi havien de fixar per força, ja que l'actor que s'ocultava al darrere era el protagonista de l'obra. L'assumpte consistia que els nens actors es despistaven i el nen protagonista corria a amagar-se rere l'arbre. Els altres el buscaven i el cridaven, i per això el públic mirava cap a l'arbre rere el qual s'havia amagat. L'escena de l'amagatall només durava un minut, i després el nen sortia de darrere seu i tornava amb els altres nens i nenes actors i l'obra continuava. Per això en Lucas parlava sempre del seu «minut de glòria».

Fou un minut que se li va fer etern. Un minut que, per a l'actor-arbre, va durar com una hora. I no va ser perquè fos conscient dels ulls del públic clavats en la seva figura arbòria, sinó perquè el nen que s'amagava al darrere va resultar ser el seu pitjor enemic a l'escola, l'Alfred Ciurana, i durant el seu minut de glòria, l'Alfred (o Freddy, com li deien) va aprofitar per fer dues coses molt mesquines. La primera fou amenaçar-lo amb un monòleg estremidor, xiuxiuejant-li a cau d'orella un discurs al qual en Lucas no podia respondre, perquè era un arbre i, en aquella funció, els arbres no parlaven.

—Als nens burros que no sabeu actuar, us han donat aquesta porqueria de paper. Un arbre... Ja em diràs quin paperàs! Jo, en canvi, soc el protagonista. Els idiotes mai arribareu a ser protagonistes de res. I per cert... —i aquí va venir la segona cosa mesquina que va fer en Freddy—, que sàpigues que estic pixant des que soc al darrere teu. Mira, noi, no m'he pogut aguantar les ganes i he aprofitat el teu personatge.

En Lucas, amb els ulls oberts com dues taronges, va abaixar el cap i va descobrir, alarmat, que tenia xopa la part inferior de la disfressa d'arbre i que hi havia un bassal de pixum que començava a escampar-se-li al voltant dels peus. A continuació, vermell com un tomàquet, en Lucas va girar el cap a la dreta i va buscar amb els ulls la figura de la professora, que feia d'apuntadora entre les cortines laterals. La dona havia deixat de llegir els fulls que duia a la mà i mirava, esgarriada, la micció del protagonista als peus de l'arbre darrere del qual s'amagava. La professora va obrir molt la boca, es va portar el dit índex a la templa i el va fer girar per indicar a en Freddy que li faltava un cargol. Però estaven en plena funció, i ni la professora podia fer res ni en Lucas podia apartar-se del pixador o posar-se a córrer fastiguejat i avergonyit de l'acció del seu company.

Quan en Freddy va sortir del darrere de l'arbre, els altres nens i nenes actors van dir el que havien de dir, però sense treure els ulls del bassal de pipí que s'estenia als peus d'en Lucas. Els silencis, la interrupció del text i, sobretot, les mirades van alertar els espectadors, que, tot d'una, també van ser conscients del que passava. Bé,

no van descobrir la malifeta, sinó que, evidentment, van mal interpretar allò que havia succeït: tothom estava convençut que era l'arbre qui s'havia pixat, i no pas el nen que s'havia amagat al darrere.

«Han regat l'arbre!», va sentir en Lucas que exclamava un espectador de la primera fila. I després tot van ser riures i aplaudiments. Era graciós i divertit, i també comprensible, que un nen de set anys es fes pipí a causa dels nervis. Per això, els espectadors no van deixar d'aplaudir mentre s'acabava l'escena, els protagonistes desapareixien i els focus s'apagaven. I van continuar rient quan, en la penombra, es va poder distingir des de la platea la professora, que netejava amb el pal de fregar el bassal de pipí. Tot els arbres havien abandonat l'escenari; tots menys un: en Lucas, incapaç de reaccionar. La professora, a les fosques, li va dir que se n'anés, que havia de fregar aquell mullader.

—Jo no, jo no... —va quequejar en Lucas.

—Ho sé. Au, ves a canviar-te! —va xiuxiuejar la dona.

El 15 d'octubre de 2024, després de la funció diària al Teatre Nacional, en Lucas Bilbo va trigar a reconèixer una de les persones que esperaven els actors al vestíbul del teatre per felicitar-los i demanar-los un autògraf o mirar de fer-se una fotografia amb ells.

—Hola, Lucas. No sé si et recordaràs de mi —va dir un jove.

En Lucas s'acabava de fotografiar amb tres dones d'uns quaranta anys que deien ser fans seves des del



principi de la seva carrera. «T'hem seguit des que vas començar, no ens hem perdut ni una de les teves obres», li havia dit una d'elles. «Jo he vist més de tres cops totes les teves pel·lícules», havia afegit una altra.

—Em sona la teva cara —va afirmar l'actor a aquell jove que li allargava un full perquè l'hi signés.

—Vam anar a escola junts. Fa un munt d'anys, és clar!

—Per a qui és la dedicatòria? —va preguntar en Lucas, més pendent d'una parella d'amics seus que l'esperaven per sopar plegats.

—Per a mi. Soc l'Alfred Ciurana. De petit em deien Freddy. Parlo de fa un munt d'anys —va insistir el jove—, a Primària.

—Freddy... Ara no em ve al cap... —va mentir en Lucas.

A cuitacorrents li va passar tot per la ment. De sobte, el cansament per l'esforç, l'èxit de la funció d'aquell vespre i fins i tot les ganes de trobar-se amb els seus amics van quedar en un segon pla. Freddy. L'arbre. L'amenaça i el pipí, però sobretot el ridícul. Mentre escrivia una dedicatòria tòpica amb el bolígraf que l'altre li va cedir, en Lucas va exercitar la ment i, primer exaltat, després amb una ironia alliberadora i, finalment, de manera decidida, una paraula es va fer reina i senyora del seu pensament: *REVENJA*.

—He vist alguna pel·li teva per la tele. Al cine no hi acostumo a anar. Ja saps..., la feina, la família... El meu fill gran vol ser actor.

—Me n'alegro —va dir en Lucas. I després d'una pausa, mentre feia com que se'l mirava detingudament,

va afegir—: Freddy Ciurana... Ostres, doncs ara mateix no et recordo...

—Parlem de fa una eternitat! —insistia l'altre—. Tu deus conèixer molta gent! La vida t'ha tractat bé!

—No em puc queixar. Mira, tinc unes fotos promocionals que potser li agradarien al teu fill, el que vol ser actor. N'hi puc dedicar una i així t'agraeixo que hagi vingut a veure la funció.

—Oh, al nano l'encantaria! Presumiria a l'escola!

—Però les tinc al camerino. Et fa res acompanyar-m'hi? —va proposar en Lucas, i tot d'una es va girar cap als amics que l'esperaven—: Surto de seguida. Vaig a buscar una cosa per a aquest conegut de la infantesa.

En Freddy Ciurana no va parar de xerrar mentre avançaven pel passadís del teatre que comunicava el vestíbul amb els camerinos: la feina que feia, el bon casament que havia fet... En Lucas Bilbo només responia amb monosíl·labs o feia «mmm» i «ahà».

—I mira que a mi m'encantava, això del teatre. Si crec que fins i tot havíem sortit junts en alguna obra de l'escola. Però a l'institut ho vaig deixar córrer. Em van sortir altres interessos: les noies, les motos, ja saps, i això de l'actuació..., no ho sé... Però de petit la gent deia que tenia dots per a la interpretació!

Quedaven pocs actors de la funció als camerinos, els que sempre trigaven més perquè es dutxaven i la feien petar abans d'abandonar el teatre. En Lucas sabia que la màgia del teatre tenia el seu punt àlgid durant la funció. L'actor era algú; reclamava l'atenció d'un públic entregat. Els focus l'il·luminaven, els aplaudiments es

dirigien a ell. Però, en acabar, aquella bola de llum s'extingia. A tot estirar, saludaves algun espectador a la sortida; et deixaves fer unes fotos i rebies mostres fervents d'admiració. No obstant, així que tenies tots dos peus fora del local, tornaves a ser una persona anònima. Estaves sol, i davant teu s'obria la vida quotidiana (sense focus, sense aplaudiments ni afalacs) que vivia la resta de la humanitat. Per això alguns actors, potser inconscientment, tractaven d'allargar tant com podien aquells moments de màgia abans d'esdevenir gent corrent.

El camerino que en Lucas compartia amb dos companys més era buit. Va encendre el llum, va fer passar en Freddy Ciurana i va simular buscar les fotos pels calaixos de la taula, a la superfície de la qual s'amuntegaven les pintures de maquillatge; els bigotis postissos, que duia al final de la funció; les ampolles d'aigua, i les bossetes de fruita seca que consumia quan no estava en escena.

—Espera'm aquí, Freddy —va dir al seu excompany d'escola—. Les dec tenir en un altre camerino.

En Lucas va sortir i va deixar en Ciurana sol. Va entrar al camerino del costat, on alguns companys més endarrerits s'acabaven de canviar, i només va fer una pregunta general:

—Algú té ganes de fer una broma?

En Santi, l'ajudant de direcció, vestit amb l'uniforme de mossos d'esquadra que en Pere Ribes duia durant la funció, va entrar al camerino on en Ciurana s'esperava.

—Què hi fa vostè, aquí? —li va preguntar.

—Hola, estic esperant en Lucas Bilbo...

—Què carai hi fa vostè, aquí?! —va insistir en Santi de males maneres, i de seguida va parlar amb un *walkie talkie*—. Seguretat? Sí, em sembla que l'hem enxampat. És al camerino tres.

—Però què... —va dir, alarmat, en Freddy Ciurana—. Jo...

—No et moguis, desgraciat. Feia dies que et volíem fotre la mà al damunt.

—Però si jo...

—Calla! I no provis d'escapar-te. Posa't dret, de cara a la paret.

—És que...

—De cara a la paret, he dit! I les mans enlaire. T'escorcollaré de dalt a baix, a veure què et volies endur avui...

Mentrestant, en Lucas Bilbo sopava amb els seus amics en un restaurant grec i, de tant en tant, pensava en la cara de babau que devia haver posat en Freddy Ciurana. En Santi li havia telefonat al mòbil uns minuts abans per dir-li que el paio, de l'ensurt, gairebé s'havia pixat a sobre, i que no havia dit res quan ell, en teoria un mossos d'esquadra, li havia demanat disculpes per haver-lo confós amb un lladre a qui seguia la pista; i havia sortit rabent del teatre per la porta del darrere i sense foto dedicada. Va recordar també, amb una mica de compassió, l'escriadassa que va rebre en Freddy de la professora de teatre l'endemà de la funció, i en les tres setmanes sense pati que li van caure com a càstig, a més a més de l'obligació de demanar públicament perdó a en Lucas Bilbo.

—I què més has de dir a en Lucas, Freddy? —va insistir la professora davant de tota la classe.

—Que a la propera funció et cedeixo el meu paper de protagonista —va fer en Freddy en veu fluixeta—. Jo ja faré d'arbre.

—I tant! I potser et dono un paper de pedra! —va enllestir la professora.

I així va començar a créixer la passió d'en Lucas Bilbo pel teatre durant la seva etapa escolar. Fou a l'institut, quan va anar-hi a cursar l'ESO, que l'afició es va consolidar i van esdevenir els fets que són el tema central d'aquesta peculiar aventura que aquí serà narrada.

El professor de teatre no formava part de la plantilla fixa de professors de l'institut. L'activitat teatral era considerada extraescolar, però comptava per a la nota dels alumnes que la realitzaven en l'assignatura de Llengua i Literatura. Les obres que treballaven al taller de teatre podien ser de creació pròpia (el professor i els alumnes escrivien un text i en definien les escenes i els personatges) o adaptacions més o menys completes d'obres ja existents. En aquest segon cas, les obres podien ser en català, en castellà o, fins i tot, en anglès. Segons la llengua triada, la participació al grup de teatre més l'informe que el professor feia de cada alumne, t'apujava la nota. Per exemple, podies anar fluix en Anglès i *rascar* un cinc pelat, però si preparaves bé una obra en la llengua de Shakespeare, la nota mitjana en aquesta matèria millorava notablement.

Sempre hi havia alumnes que es queixaven d'aquesta mesura, però com a resposta els tutors els encoratjaven a participar en el grup per beneficiar-se també en les qualificacions. Però, com ja hem dit, l'activitat teatral era extraescolar, es feia dues tardes a la setmana a partir de dos quarts de sis, i la majoria dels que es queixaven s'estimaven més tenir les tardes lliures abans que fer teatre i apujar la nota.